

Голові разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 20.051.218 Карпатського
національного університету імені Василя
Стефаника

доктору наук з державного управління, доценту,
професору кафедри терапії, реабілітації і
морфології Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Стовбану Миколі Петровичу

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри
публічного управління, адміністрування та права
Національного університету "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Лахижі Миколи Івановича

на дисертаційну роботу **Івасютина Ігоря Михайловича**

на тему: **"Інформаційно-комунікативне забезпечення розвитку
територіальної громади"**, подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 "Публічне управління та адміністрування"
за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування"

Актуальність теми дисертаційної роботи та її зв'язок із науковими темами

Сучасний етап розвитку системи публічного управління в Україні характеризується одночасним впливом процесів децентралізації, цифрової трансформації, інституційних змін, зростання вимог до відкритості діяльності органів влади та необхідності забезпечення стійкості територіальних громад в умовах воєнних викликів. У цих умовах особливої актуальності набуває проблематика інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади як одного з ключових чинників підвищення ефективності місцевого самоврядування, забезпечення прозорості управлінських процесів, розвитку електронної демократії та формування сучасної моделі взаємодії між органами влади й населенням.

Посилення ролі територіальних громад у реалізації державної політики, розширення їх функціональних повноважень та необхідність прийняття оперативних управлінських рішень вимагають формування якісно нових механізмів організації інформаційних потоків, інтеграції цифрових сервісів та розвитку інструментів комунікації із громадськістю. Разом із тим практика функціонування органів місцевого самоврядування демонструє наявність системних проблем, пов'язаних із нерівномірністю розвитку цифрової інфраструктури, недостатнім рівнем інтеграції інформаційних ресурсів, обмеженістю інструментів електронної взаємодії та недостатньою інституційною готовністю до використання сучасних комунікаційних технологій. За таких умов

дослідження інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади набуває не лише наукової, а й значної практичної ваги.

Особливої актуальності тема дисертаційного дослідження набуває в умовах повномасштабної війни, коли органи місцевого самоврядування виконують додаткові функції щодо інформування населення, координації гуманітарних процесів, організації взаємодії з внутрішньо переміщеними особами, підтримки громадської згуртованості та забезпечення безперервності надання публічних послуг. За цих обставин інформаційно-комунікативне забезпечення перетворюється на стратегічний інструмент забезпечення інституційної стійкості територіальних громад, розвитку цифрового врядування та формування адаптивної системи управління, здатної функціонувати в умовах підвищеної невизначеності та безпекових ризиків.

Важливо відзначити, що дисертаційну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Карпатського національного університету імені Василя Стефаника за темою: «Теоретико-методологічні та прикладні засади розроблення і функціонування інноваційних механізмів публічного управління та адміністрування» (номер державної реєстрації 0120U100494). Зазначена тематика повністю узгоджується з предметом і метою дисертаційного дослідження та визначає його спрямованість на розв'язання актуальних науково-прикладних завдань у сфері публічного управління та адміністрування, зокрема щодо формування сучасних механізмів інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад, розвитку цифрового врядування та підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування в умовах сучасних трансформаційних процесів.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій

Матеріал дисертаційного дослідження викладено послідовно та структуровано відповідно до поставленої мети й визначених завдань. Обраний методологічний інструментарій, структура роботи та зміст окремих розділів є взаємоузгодженими, а отримані результати характеризуються належним рівнем теоретичного, аналітичного та прикладного обґрунтування. Висновки до розділів та загальні висновки логічно випливають із проведеного дослідження, узгоджуються з предметом і метою дисертаційної роботи та підтверджуються використаною нормативно-правовою, статистичною та науковою базою.

Підтвердженням актуальності, наукової обґрунтованості та практичної значущості результатів дисертаційної роботи є їх системна апробація на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, а також впровадження окремих положень і рекомендацій дослідження у діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, регіональних інституцій розвитку та закладів вищої освіти. Це підтверджує практичну спрямованість роботи та свідчить про можливість використання отриманих результатів у процесах удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад, розвитку цифрового врядування та підвищення ефективності управлінських процесів на місцевому рівні.

У першому розділі дисертаційної роботи розкрито теоретико-методологічні засади формування інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку

територіальної громади в системі сучасного публічного управління. Автором здійснено комплексний аналіз еволюції наукових підходів до трактування інформаційно-комунікативного забезпечення як управлінської категорії, узагальнено концептуальні положення щодо його ролі у забезпеченні відкритості, прозорості та ефективності діяльності органів місцевого самоврядування. У розділі систематизовано підходи до визначення функцій, принципів і складових інформаційно-комунікативної системи громади, проаналізовано нормативно-правове забезпечення відповідної сфери та окреслено місце цифрових технологій у трансформації сучасного місцевого врядування. Значну увагу приділено дослідженню інформаційної взаємодії між органами місцевого самоврядування та громадою, а також визначенню стратегічної ролі інформаційно-комунікативного забезпечення як інструменту підвищення інституційної спроможності територіальних громад. У другому розділі дисертаційної роботи здійснено системний аналіз сучасного стану інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад. Автором досліджено організаційну структуру функціонування інформаційно-комунікативних систем органів місцевого самоврядування, проведено оцінювання рівня цифрової зрілості громад, ефективності використання інформаційних ресурсів та визначено інституційні й технологічні обмеження їх розвитку. Значну увагу приділено аналізу результативності функціонування цифрових інструментів взаємодії, дослідженню сучасних каналів комунікації та оцінці впливу цифрової трансформації на ефективність управлінських процесів. На основі застосування SWOT-аналізу та інших аналітичних методів автором визначено ключові ризики, сильні та слабкі сторони функціонування інформаційно-комунікативних систем територіальних громад, що дозволило сформулювати цілісне уявлення про сучасний стан та перспективи їх розвитку.

У третьому розділі автором обґрунтовано напрями удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади з урахуванням сучасних тенденцій цифрової трансформації, розвитку електронного врядування та підвищення вимог до безпеки управлінських процесів. Значну увагу приділено адаптації сучасних цифрових інструментів та кращих практик організації інформаційної взаємодії до умов функціонування територіальних громад України. Сформульовано практичні пропозиції щодо розвитку цифрової інфраструктури, модернізації електронного документообігу, удосконалення систем електронної взаємодії між органами влади та громадянами, а також оптимізації техніко-технологічного забезпечення інформаційно-комунікативних процесів. Автором запропоновано комплексний підхід до вдосконалення системи інформаційно-комунікативного забезпечення, що поєднує організаційні, технологічні, інституційні та комунікативні інструменти й спрямований на підвищення стійкості та ефективності розвитку територіальних громад в умовах сучасних викликів.

Загалом аналіз дисертаційної роботи та опублікованих наукових праць дає підстави зробити висновок про належний рівень обґрунтованості, наукову коректність та достовірність отриманих результатів, а також їх відповідність поставленим меті й завданням дослідження у сфері інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади.

Достовірність та наукова новизна отриманих результатів дисертаційного дослідження

Науковий внесок дисертаційного дослідження полягає у комплексному та науково обґрунтованому вирішенні актуального науково-прикладного завдання, пов'язаного з удосконаленням інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади в умовах децентралізації, цифрової трансформації системи публічного управління, посилення вимог до відкритості управлінських процесів та необхідності забезпечення стійкого функціонування органів місцевого самоврядування в умовах сучасних безпекових викликів. Достовірність отриманих результатів забезпечується використанням широкої теоретико-методологічної бази, аналізом чинних нормативно-правових актів у сфері місцевого самоврядування, електронного врядування та цифровізації, використанням статистичних і аналітичних матеріалів, застосуванням комплексу загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, а також внутрішньою логічною узгодженістю отриманих висновків із поставленими метою та завданнями дослідження.

Основні наукові здобутки дисертаційної роботи полягають у наступному.
удосконалено:

- методологічні підходи до аналізу та оцінювання інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад, які, на відміну від існуючих підходів, базуються на інтеграції організаційного, технологічного, інституційного та комунікативного компонентів управління і дозволяють комплексно оцінювати ефективність взаємодії між органами місцевого самоврядування та населенням у процесі реалізації управлінських функцій;
- організаційно-методичний підхід до оцінювання рівня розвитку інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад, що передбачає використання системи інституційних, технологічних, комунікаційних та соціально-інклюзивних критеріїв оцінювання та створює передумови для підвищення якості управлінських рішень і розвитку сучасних механізмів електронної взаємодії;
- підходи до модернізації архітектури електронного документообігу органів місцевого самоврядування шляхом інтеграції цифрових платформ, сервісів електронної взаємодії та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що сприяє підвищенню оперативності управлінських процесів, прозорості прийняття рішень та результативності функціонування органів влади на місцевому рівні;
- наукові обґрунтування напрямів удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення територіальної громади шляхом поєднання цифрових інструментів управління, механізмів електронної участі населення та організаційних рішень щодо оптимізації інформаційних потоків і комунікаційних процесів у системі місцевого самоврядування.

набули подальшого розвитку:

- теоретичні положення щодо ролі інформаційно-комунікативного забезпечення як стратегічного інструменту формування відкритої, адаптивної та сервісно орієнтованої моделі місцевого врядування, що дозволило уточнити функції органів місцевого самоврядування в умовах цифрової трансформації та посилення вимог до публічної комунікації;

- наукові підходи до визначення сутності та змісту інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади як багаторівневої системи організаційних, інформаційних, цифрових та управлінських механізмів, спрямованих на забезпечення ефективної взаємодії між владою та громадськістю;
- положення щодо цифрової трансформації діяльності органів місцевого самоврядування, зокрема в частині розвитку електронного врядування, цифрових сервісів, систем інформаційної взаємодії, кібербезпеки та інформаційної стійкості територіальних громад як необхідної умови підвищення ефективності сучасного публічного управління.

Наукова новизна дисертаційної роботи сформульована достатньо чітко, логічно та відповідає змісту проведеного дослідження. Сформульовані висновки та рекомендації характеризуються належним рівнем аргументованості, теоретичного обґрунтування та прикладної спрямованості, що створює можливості для їх використання у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, регіональних інституцій розвитку та закладів вищої освіти. Загалом це свідчить про достатній рівень наукової достовірності отриманих результатів, їх системність і відповідність сучасним потребам розвитку публічного управління у сфері інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад.

Повнота викладу результатів у наукових публікаціях

Основні результати дисертаційного дослідження достатньо повно відображені у наукових публікаціях автора та забезпечують належний рівень репрезентації основних положень, що виносяться на захист. За темою дисертаційної роботи опубліковано 10 наукових праць, з яких 6 статей опубліковано у наукових фахових виданнях України, апробацію результатів дослідження здійснено у 4 публікаціях на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Опубліковані наукові праці відповідають тематиці дисертаційного дослідження, розкривають його концептуальні положення, послідовно відображають логіку проведеного дослідження, отримані результати, положення наукової новизни та їх практичну спрямованість. У публікаціях знайшли відображення питання формування інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад, розвитку цифрових механізмів взаємодії органів місцевого самоврядування з населенням, удосконалення електронного врядування, модернізації інформаційно-комунікативної інфраструктури та підвищення ефективності управлінських процесів на місцевому рівні.

Оцінка оформлення та змісту дисертації

Дисертаційну роботу Івасютина Ігора Михайловича оформлено відповідно до чинних вимог Міністерства освіти і науки України, що висуваються до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії. Структура дисертації є логічною, послідовною та відповідає вимогам до наукових робіт такого рівня. Робота включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Дисертаційна робота повністю узгоджується із заявленою темою дослідження та відповідає вимогам спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Структура дослідження є логічною та цілісною,

а його зміст забезпечує послідовний перехід від теоретико-методологічних засад до результатів проведеного аналізу й обґрунтованих практичних пропозицій. Матеріал викладено системно, із належним рівнем аргументації та дотриманням вимог наукового стилю, що свідчить про високий рівень академічної культури автора та сприяє чіткому сприйняттю отриманих результатів.

Окремо слід відзначити комплексність дослідження, достовірність отриманих результатів та обґрунтованість сформульованих висновків.

Практичне значення результатів

Практична цінність отриманих у ході дисертаційного дослідження результатів полягає у можливості використання сформульованих автором теоретичних положень, аналітичних висновків та прикладних рекомендацій у процесі вдосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад в Україні в умовах цифрової трансформації, децентралізаційних змін та сучасних безпекових викликів. Запропоновані автором підходи спрямовані на підвищення ефективності функціонування органів місцевого самоврядування, розвиток механізмів електронного врядування, посилення відкритості та прозорості управлінських процесів, удосконалення систем електронної взаємодії між владою та населенням, а також модернізацію інформаційно-комунікативної інфраструктури територіальних громад. Реалізація розроблених рекомендацій створює передумови для підвищення інституційної спроможності громад, покращення доступності публічних послуг, розвитку цифрових сервісів та забезпечення стійкості управлінських процесів в умовах невизначеності та трансформаційних змін.

Практичне впровадження результатів дисертаційного дослідження дозволяє підвищити результативність інформаційно-комунікативної політики органів місцевого самоврядування, оптимізувати процеси внутрішньої та зовнішньої комунікації, удосконалити використання цифрових інструментів управління та забезпечити більш ефективне прийняття управлінських рішень на місцевому рівні. Запропоновані автором рішення також сприяють розвитку сучасних інструментів електронної демократії, покращенню доступу громадян до інформації, підвищенню рівня громадської участі та формуванню більш адаптивної моделі місцевого врядування.

Практична значущість результатів дисертаційної роботи підтверджена відповідними довідками про впровадження, зокрема: у Департаменті економічної політики Львівської обласної військової адміністрації (довідка № 1-15/346 від 21.08.2025 р.); Тернопільській обласній військовій адміністрації (довідка № 02-8992/10 від 28.08.2025 р.); Івано-Франківському регіональному відділенні «Асоціація міст України» (довідка № 304/2025 від 19.11.2025 р.); Обертинській селищній раді (довідка № 253/09-10/3 від 20.11.2025 р.); Департаменті розвитку громад та територій, дорожнього, житлово-комунального господарства, містобудування та архітектури Івано-Франківської обласної державної адміністрації (довідка № 171/02-01 від 06.02.2026 р.), а також у навчальному процесі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (довідка № 03.04-29/03 від 16.01.2026 р.). Упровадження результатів дослідження підтверджує їх практичну значущість та можливість використання у діяльності

органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інституцій регіонального розвитку та закладів вищої освіти..

Дискусійні положення щодо змісту дисертаційної роботи

Позитивно оцінюючи науковий підхід, системність та прикладну спрямованість дисертаційного дослідження, вважаю за доцільне звернути увагу на окремі зауваження до дисертаційної роботи та висловити рекомендації щодо їх подальшого розвитку.

1. У підрозділі 1.2, досліджено інституційні та нормативні засади інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади (с. 49-68), і проведено детальний аналіз нормативно-правового середовища та механізмів організації інформаційної взаємодії у системі місцевого самоврядування. Водночас доцільно було більше уваги приділити порівняльному аналізу моделей інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад у країнах Європейського Союзу, що дозволило б більш чітко окреслити можливості адаптації зарубіжних підходів до наших умов.

2. У підрозділі 2.1, присвяченому аналізу організаційної структури інформаційно-комунікативного забезпечення територіальної громади (с. 85-99), проведено оцінювання функціонування відповідних механізмів та визначено їх сильні й слабкі сторони. Разом із тим у роботі обмежено розкрито питання кадрового забезпечення інформаційно-комунікативних процесів, зокрема щодо формування цифрових компетентностей працівників органів місцевого самоврядування. Доцільним було б доповнити дослідження оцінкою ролі людського капіталу та механізмів професійного розвитку персоналу як окремого чинника ефективності інформаційно-комунікативного забезпечення.

3. У підрозділі 2.3 (с. 115-128), належну увагу приділено питанням цифрової модернізації та інформаційної інфраструктури. Водночас поза детальним аналізом залишаються питання економічної ефективності впровадження запропонованих технологічних рішень. Доцільним було б доповнити елементами оцінювання економічної доцільності цифрових інвестицій або аналізом співвідношення витрат і очікуваних результатів від упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність територіальних громад.

4. У розділі 3 дисертації (с. 133-175), присвяченому удосконаленню інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади, запропоновано комплекс практичних рекомендацій щодо розвитку електронного врядування та оптимізації управлінських процесів. Разом із тим недостатньо деталізовано питання етапності реалізації запропонованих заходів та визначення часових горизонтів їх упровадження, а це б дозволило визначити, формування дорожньої карти впровадження із визначенням коротко-, середньо- та довгострокових етапів реалізації і дозволило б посилити прикладну цінність отриманих результатів.

5. У межах дисертаційного дослідження значну увагу приділено питанням розвитку інформаційно-комунікативної взаємодії між владою та громадою, однак меншою мірою висвітлено механізми оцінювання рівня задоволеності громадян функціонуванням інформаційних сервісів та якістю комунікації. Вважаємо, що включення інструментів моніторингу громадської оцінки, індикаторів довіри та моделей оцінювання користувацького досвіду дозволило б підсилити соціальну

орієнтованість запропонованих рішень і розширити практичний потенціал дослідження.

Висловлені дискусійні зауваження мають рекомендаційний характер і не зменшують наукової та практичної цінності дисертаційної роботи.

Загальний висновок на дисертаційну роботу

Дисертаційна робота Івасютина Ігора Михайловича «Інформаційно-комунікативне забезпечення розвитку територіальної громади», з урахуванням актуальності поставлених науково-прикладних завдань, належного рівня обґрунтованості теоретичних положень, достовірності та наукової новизни отриманих результатів, а також можливостей їх практичного використання, є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що характеризується внутрішньою логічною цілісністю, послідовністю викладу та концептуальною завершеністю. Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуального науково-прикладного завдання у сфері публічного управління та адміністрування, пов'язаного з формуванням сучасних підходів до інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад в умовах цифрової трансформації, децентралізації та сучасних безпекових викликів.

У дисертаційній роботі сформульовано науково обґрунтовані положення та практичні рекомендації, реалізація яких дозволяє поглибити теоретико-методологічні засади інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад, а також сприяти підвищенню ефективності функціонування органів місцевого самоврядування шляхом розвитку цифрових механізмів управління, удосконалення систем електронної взаємодії та модернізації інформаційно-комунікативної інфраструктури. Отримані результати мають виражену прикладну спрямованість і можуть бути використані у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, регіональних інституцій розвитку, а також у науковій та освітній діяльності.

Аналіз змісту дисертаційної роботи засвідчує, що під час її виконання принципи академічної доброчесності дотримано. Виклад матеріалу є логічним, аргументованим і відповідає вимогам, які висуваються до наукових праць такого рівня. Робота виконана на належному науковому рівні, характеризується послідовністю викладення результатів, коректним використанням категоріально-понятійного апарату, сучасного методичного інструментарію та достатнім рівнем обґрунтування авторських положень, висновків і рекомендацій. Дисертаційне дослідження демонструє системний підхід до вирішення поставлених завдань та відображає належний рівень наукової самостійності здобувача.

Враховуючи актуальність обраної теми, наукову новизну й достовірність отриманих результатів, їх теоретичну та практичну значущість, повноту висвітлення результатів у наукових публікаціях, а також відповідність змісту й оформлення дисертації чинним нормативним вимогам, можна стверджувати, що дисертаційна робота Івасютина І.М. відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, визначеними наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (зі змінами) та вимогам “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня

2022 р. № 44 (зі змінами), за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”.

Отже, Івасютин Ігор Михайлович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” за спеціальністю 281 “Публічне управління та адміністрування”.

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри
публічного управління, адміністрування
та права Національного університету
“Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка”

Микола ЛАХИЖА

Проректор з науково-педагогічної роботи,

доктор технічних наук, професор

Богдан КОРОБКО